

Inatsisartunut aaliangiiffigisassatut siunnersuut, Naalakkersuisut peqquneqassasut Aatsitassarsiornermut inatsisip allannngortinnissaanik siunnersuuteqaqqullugit, tassani pineqarluni aatsitassarsiorniartunut nunamik atuisinnaanermik piiasoqarniartillugu akuersisummik tunniussisoqannginnerani, tassanilu ilaatinneqassapput aatsitassat qinngornernik ulorianartunik akullit, nuna tamakkerlugu siunnersuisumik tunngaviliisussamillu taasititsisoqartarnissaanik.

(Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermet Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Annertuunik allannguisoqassatillugu Kalaallit Nunaanni innuttaasut aperineqartassasut Naalakkersuisut isumaqatigaat. Isumaqaannarpunga annertuunik allannguisoqarnera qanoq paasineqassanersoq Naalakkersuisut Per Rosing-Petersen isumaqatiginngikkaat.

Kalaallit Nunaanni innuttaasunik taasititsisarnerit oqaluttuarisaanikkut isigalugu ilaatigut apeqqutinut annertuunut tunngassuteqartarput, soorlu taamanikkut EF-imut ilaasortaanermut, Namminersornerulernerup eqqunneqalernerani aamma Namminersornerup eqqunneqalerneranut tunngatillugu. Inatsimmi tunngaviusumi aalajangersakkat naapertorlugit innuttaasunik taasititsisarnerit namminersortuunermik nalunaaruteqartarnermut tunngassuteqarput. Taamaattumik pissutsit innuttaasunik taasititsinikkut paasiniarneqartussatut pissusissamisoorutut tassaassapput apeqqutit nunap inatsisitigut aaqqissuussaananeranut tunngassuteqartut, kiisalu pissutsit innuttaasunut tamanut ataatsimoorussamik annertuumik pingaaruteqartut.

Siunnersuutip kingunerisaanik qulequttat Naalakkersuisut isumaat malillugu innuttaasunut taasititsivigitissallugit pissusissamisoorutut isigineqartut, amerlissinneqassapput. Assersuutigalugu tamatuma kingunerissavaa aatsitassarsiorfiutiqatigiiffimmut, Kangerlussuup eqqaani anorthositinut suliaqarfissatut annertussusilitut, 2015-imi tunniunneqartutut ittumut, piiaanissamut akuersisummik tunniussinissaq pillugu aalajangernissaq innuttaasunut taasititsivigineqartariaqassasoq. Tassani sanilliullugu suliaasaq sanaartornerup immikkoortuani 20-inik sulisoqartussaq aammalu ingerlatsinerup immikkoortuani 60-erluinnagajannik sulisoqartussaq, 200-250 mio. koruunit akornanni ataatsimut katillugu sanaartornermut aningaasaliivigineqartoq, pineqarpoq.

Taamaattumik siunissami aamma assersuutigalugu nutaamik mittarfiliortoqarnissai imaluunniit nutaamik erngup nukinganik innaallagissiorfiliortoqarnissai tamaasa innuttaasunik taasititsinissamik piunasaqaateqartoqartalerneranik siunnersuut manna siunissami kinguneqarsinnaassappat Naalakkersuisut tamanna isumakulunnartoqartippaat. Inatsisartut

aamma Naalakkersuisut qinikkatut aalajangernerit taakkua aalajangiiffiginissaannut tamakkiisumik pisinnaatitaapput.

Inatsisartut suliassaq taasissutigigaangassuk, taava Inatsisartut innuttaasut sinnerlugit aalajangiisarput. Inatsisartut innuttaasut kissaataannut aammalu Inatsisartuni aamma Folкетинimi politikkikkut akuersinernut naapertuuttumik, Kalaallit Nunaanni inatsisiliortuupput. Oqartussaaqatigiilluni ingerlatsinerup ilusaa taanna atorneqassasoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut aalajangiutereerpaat. Qulequttap innuttaasunut taasititsivigitinneqartussangortinneqarnera, Inatsisartuni qinikkat ataatsimiinneranni taasititsinermi aalajangiisoqarneranut sanilliullugu, tassaasariaqanngilaq oqartussaaqatigiinneq annertunerusoq. Amerlanerussuteqartut inassuteqaataat aalajangiisuussasoq pillugu tunngaviusumik oqartussaaqatigiinnermut tunngaviusut qulakkeernissaannut periaasiuinnarpoq allatut ittoq.

Oqaatigissavaralu Kalaallit Nunaanni inuit tamat oqartussaaqataanerat atuuttoq taamaamallu Inatsisartut inuit tamat oqartussaaqataanerannut tunngaviusut maleqqissaarlugit uranimut naaggaarluinnarneq atorunnaarsippaat.

Inatsisartuni innuttaasut sinnerlugit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip akuerineqarneranut tunngatillugu, tassani piiaanissamut akuersissummik pissarsinissamut killissaliussat piumasaaqatillu atuuttussat aalajangiunneqarput. Suliassaq aalajangersimasoq inatsit naapertorlugu piumasaaqatinik tamaginnik naammassinniffiusimappat, pisinnaatitsissummik pigisaqartoq peqarfimmik aatsitassarsiorluni misissuiffigineqarsimasumik piiaanissamut pisinnaatitaasoq, taamaalillutik Inatsisartut peqatigisaanik taperserpaat.

Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissut malillugu, aatsitassat taakkua piiarneqarsinnaanissaannut uranimik akoqartunut qaffasinnerpaaffiliilluni killiliussassanik aalajangersaaviusussamik naalakkersuisooqatigiit Inatsisartunut siunnersuummik saqqummiussissasut. Qaffasinnerpaaffiliilluni taamatut killissaliussassamik aalajangersaanissamut paasissutissanik nalunaarsukkanik uppersarsagaasunik aammalu allatigut sunniutaasunik suleriaatsinillu misissuqqissaarnissaq pisariaqarput. Taamaattumik Naalakkersuisut maannakkorpiaq taamatut aalajangernissaq nukingiullugu ingerlanniangilaat.

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit malillugu pisinnaatitsissummik pigisaqartup tamanna sioqqullugu aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissutip ataani atugassarititaasut tamaasa naammassisimappagit aammalu peqarfinnik niuernermit tunngaveqartumik piiarneqarsinnaasunik, piiaanissamik siunertaqarfigisani, paasinarsisissimappagit, pisinnaatitsissummik pigisaqartoq piiaanissamut akuersissummik tunineqarsinnaatitaavoq.

Aalajangersakkamut ilaatigut siunertaavoq aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit Kalaallit Nunaannukarumalersinnissaat. Aatsitassarsiorfiutileqatigiiffiit inatsisitigut piumasaaqataasut allatigut naammassisimagunikku, pisuussutinik nassaarisaminnik piiaanissamut pisinnaatitaaffeqarlutik qularnaatsumik qulakkeereerneqarsimangippat, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinernik ingerlataqarnissanut aningaasaliiumassasut naatsorsuutigineqarsinnaagunangilaq.

Pisinnaatitaaffeqarnermut tassunga innuttaasunik taasititsinissaq tunngavissartinneqalissappat, tamanna aatsitassanut suliassaqarfimmi maannakkut killissaliussanut atugassarititaasut aamma siunnerfiusut pillugit nalornilersitseqataassaaq. Taamatut allannguisoqarpat Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorluni misissuinermut aningaasaliinerit, ingerlatseqatigiiffinnut aningaasaliivigissallugit nalorninartorujussuannngortussaapput. Tamatuma Kalaallit Nunaanni aatsitassanik

misissuinissaq pilerinaateqannginnerulersissagaa qularutissaanngilaq. Taamaattumik naatsorsuutigineqartariaqarpoq siunnersuutip akuneqarnera, piiaanissamut akuersissummik tunineqarnissamut pisinnaatitaaffeqarnermut tunngatillugu nalorninartoqarnera pissutigalugu, misissueqqaarnissamut aamma aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissutit qinnuteqaatigineqartut ikilinerannik, malitseqarsinnaassasoq.

Kalaallit Nunaat nunatut aatsitassarsiorluni misissuivissatut pilerinaateqalersinniarlugu Naalakkersuisut ilungersorlutik sulipput. Siunnersuut manna aatsitassanut suliassa qarfiup ineriartortinneqarnissaanut periarfissanut, taamaalillunilu Kalaallit Nunaata siunissami aningaasaqarnikkut kifaanngissuseqalernissaanut taassuma iluaqutaanissaanut, akerliusumik sulissutiginniffiuvoq.

FN-imi nunap inoqqaavisut akuerisaanissamut tunngavissarititaasut naapertorlugit, aatsitassanut suliassa qarfiup ullumikkut ingerlanneqarneranut tunngatillugu akerliusumik ingerlasoqartoq Naalakkersuisut takusinnaanngilaat. Inatsisartut – aammalu tamatumunnga nangissutigalugu aamma Naalakkersuisut – inuiannit kalaallinit qinigaapput, taamaalillutillu inuiaat kalaallit sinnerlugit aalajangiinerit pingaaruteqartut taakkua aalajangiiffiginissaannut tamakkiisumik pisussaaffillit..

Naalakkersuisut tamanna tunngavigalugu siunnersuut tapersorsinnaanngilaat.